

Pudotuspeli

Rikosylikonstaapeli Tarmo Matinlassi tuijotti tynnäpääntyneenä ja kiusaantuneena vastapäätään istuvaa miestä. Kuulusteluhuone haisi vanhalta viinalta, pistävältä hieltä ja joltakin epämääräiseltä, jota oli vaikea pukea sanoiksi. Ehkäpä surulta. . .

Tummakulmainen, pöytään raskaasti nojaava isokokoinen mies pyyhki kyyneleitä kivettyneeltä naamaltaan. Laskuhumalassa, niinpä niin. Kukapa terve mies ei olisi ollut tokkurassa uuden vuoden päivänä kello puoli yhdeksän. Matinlassi itsekin lojui varmasti vielä vuoteessa, ellei olisi tämä saatanan päivystysvuoro rasitteena. Toisaalta hän välttäisi sen korviasärkevän Strauss-konsertin, joka oli vaimolle uudenvuodenpäivän tv-pakkomielle.

Ajatus piristi Matinlassia huomattavasti.

»Toistakaapa vielä nimenne.»

»Alanen, Johannes Väinö Lemminkäinen.»

Varsinainen Lemminkäinen, Matinlassi oli hörähtää ääneen. Kansanrunouden ystäviä tämän Alasen vanhemmat. »Ja mitähän mahdatte tehdä työksenne?»

»Olen teologian kandidaatti, minulla on pieni antikvariaatti.»

Matinlassi muttristi suutaan ja tarkasteli edessään olevaa pöytäkirjaa. Vai antikvariaatti! Pornahtavaan materiaaliin erikoistunut luukku jossain Kaskenahteen takana. Kyseisen »antikvariaatin» takahuoneen sohvalta autopartio oli miehen tavoittanutkin. Naisseurassa. Seslongilla Alasta oli sulostuttanut joku Anita Kaakkuri.

Rouva Kaakkuri. Mutta sattuihan sitä. Varsinkin näin vuodenvaihteen pippaloissa.

Alanen oli noudettu kuulusteluihin Börsin baarin henkilökunnan antamien vinkkien perusteella. Baarimikkojen mukaan Alanen ja Vares olivat istuneet koko illan samassa pöydässä aina siihen hetkeen saakka, jolloin jälkimmäinen oli äkkiä häipyntyt räntäsateiseen yöhön.

»No niin Alanen. . .» Matinlassi nosti väsyneen katseensa pöydästä. »Jos nyt palattaisiin tähän Jussi Vareksen asuun. Sehän ei ollut ihan tavanomainen vaateparsi, edes uudenvuoden juhlia ajatellen. »

»Joo. . . tota Jussi voitti sen kostyymen pari vuotta sitten sökössä yhdeltä kaverilta, jolla on pukuvuokraamo Läntisellä kadulla. . . mikä sen nimi nyt on. . . Tampeksi sitä sanotaan. . .» Pastori Alanen niiskautti nenäänsä, haroi kouraansa paperinenäliinan ja niisti niin että pöytä tärisi.

»Melko erikoinen varustus. Hattu ja kaikki. Siis se on tarkkaan ottaen mikä?»

»Ruotsalaisen amiraalin juhlaunivormu 1700-luvulta. Kolmikolkkahattu, röyhelöpaita, hännystakki, housut ja säärystimet. Ainoastaan kengät ei ollu aidot. Jussi joutui käyttämään buutseja. Toisaalta niitähän se aina käyttää. . . siis käytti.»

»Tämä Vares. . . hän oli siis jonkinlainen yksityisetsivä?»

»Oli. Ja oikeustieteiden ylioppilas.» Alanen nielaisi raskaasti. »Ihan kuolemaansa saakka.» Iso mies näytti murtuvan palasiksi mutta sai koottua itsensä. »Tämä amiraalin sotisopa oli jonkinlainen karnevaaliasu. . .»

»No niin. Kuten tiedätte niin me löysimme Suomen Joutsenen luota ainoastaan hänen hattunsa ja takkinsa. Päähine oli. . . paksussa maksoittuneessa veressä. Tummansinisen hännystakki oli revennyt melkein kahtia, ilmeisesti puukoniskujen voimasta. Verta oli myös melko tavalla kuiduissa.»

Pastori Alanen nyyhkäisi äänekkäästi.

Matinlassi otti käteensä tietokoneliuskan ja alkoi lukea listaa läpi. »Povitaskusta löytyi avaamaton kondomipaketti, Tepsin matsin lipunkanta ja lottokuponki, jonka tilinumeron haltijan selvitimme heti aamutuimaan pankkien päivystyskeskuksen kautta. Jussi Valtteri Vares, yksityisyrittäjä Turun kaupungista.»

»Onko. . . onko teillä mitään hajua. . . ruumruumiista?»

»Palolaitoksen sukeltajat ovat yhä vedessä.» Ma-

tinlassi yskäisi nyrkkiinsä. »Ja alajuoksua naarataan aina förille saakka!»

»Kyllä tämä maailma on paska paikka. Jumalaton läpi!» Pastori Alasen leukapielet kiristyivät kuin kouristuksessa. Iso nyrkki sulkeutui, aukeni ja sulkeutui. »Ei saatana olisi voinut uskoa, että se oli nyt sitte Vareksenpojan viimonen vuodenvaihdelle!»

Matinlassi odotti kärsivällisesti, että Alanen pysyi taas jatkamaan.

»Kun mä luiskahdin Börssiin niin Jussihan se siinä keikkui. Aito amiraali aina erottuu niiden kaikkien ryppysten poplareiden ja kolmenhuntingin seppälän pikkutakkien keskellä niinku finni perseessä. Mä istuin pöytään. Jussi selitti että oli niinkuin puolittain duunissa, mutta sanoi ettei seura häiritse. Pikemminkin päinvastoin.»

»Niin?» Matinlassi pyöräytti kynää kädessään valpastuneena.

»Se oli oli väijymässä yhtä kaveria. Jätjän vaimo oli kuulemma telakalla, just synnyttänyt potran pojan, neljä ja puolikiloisen. Eikä se tuore äiti luottanut äijäänsä patkääkään, uudenvuodenaatto ja kaikki. Se oli palkannut Vareksen pitämään hiukan kirjaa ukkonsa toilauksista.»

»Miltä tilanne vaikutti?»

»Kyllä eukko siippansa tunki. Vares osoittikin heti alkajaisiksi sen pariskunnan mulle. . .»

»Pariskunnan?»

»Niin. Äijä imeskeli viereisessä loosissa yhtä maa-lattua kapistusta niinku joulukalkkunaa. Hyvä ettei housuihin mennyt.»

»Tunsitteko tyypin? Siis tämän mierolla olevan ukkomiehen?»

»En. Mutta se oli semmoinen harteava, tiukan näköinen köriläs. Sanokohan Vares sen olevan Rai-siosta. . .»

Matinlassi teki pienen merkinnän paperinkul-maan.

»Palataanpa tähän Moilaseen. Onko hän hyvä-kin tuttu, siis teille molemmille?»

»Ollaan istuttu vuosikaudet samoissa pöytäseu-roissa. Se on ammatiltaan autokuski. Ajaa Perttalan ruumisautoa.»

»Ja hän siis ilmestyi pöytään käsikynkkää tämän rouva. . . Anita Kaakkurin kanssa. . . niinkö?»

»Pitää paikkansa», Pastori nyökkäsi.

»Ja kyseessä on sama rouva, joka löytyi teidän viereltänne sieltä antikan takahuoneesta?»

»Sama hoito.»

»Nopealiikkeinen tapaus tämä. . . rouva Koo.»
Matinlassi ei voinut olla nyökkäämättä merkitse-västi.

»Joo-o. . . ja Moilasen simahdettua se ämmä oli-kin ensin oikeastaan siinä Jussin kupeessa kiehnaa-massa ja itteään tyrkyttämässä. Mulle se ylikypsä omena tipahti vasta sitte ku Jussi teki oharinsa ja häipyi räntäsateeseen, mitään sanomatta.» Alanen

puri leukaperänsä tiukasti yhteen. »Saatana niinku hernerokkapieru torstai-iltaan!»

Pastori Alasen ääni sortui. Hän niiskaisi äänekäästi.

»Mistä tämä Moilanen olikaan sen heilansa edellisenä iltana iskenyt?» rikosylikonstaapeli Matinlassi jatkoi hetken kuluttua.

»St. Erikissä kokoontuu kerran viikossa sellainen anonyymien seksuaalimaanikkojen keskustelupiiri, vastaa kai jotenkin AA:ta. Moilanen oli saanu siitä kavereilta vihiä Portissa ja. . .»

»Onko hän. . . tää Moilanen. . . siis jonkinalainen seksuaalimaanikko?»

»Ei, ei tietenkään! Ihan tavallinen terve mies. Muttei mitenkään kovin kaksinen kettu naismetsälä. Siksi se juuri tunkikin sinne kokoukseen. Taavit-sainen tai joku oli kehunut, ettei mistään irtooo pepua niin takuuvarmasti ku sieltä. Salissa on kuulemma tosi sakee ilmapiiri. Kaikki ihan kiehuu myrkyisään. Ja tosi oli. Sieltä Moilanen tämän lintunsa poimi.»

»Rouva Kaakkurin?»

»Jep. Se selitti heti, että sen mies – joku autojobbari, nimeltään Kalervo tai jotakin, viettää koko vuodenvaihteen Mikkelissä joitakin diiselimersuja syynäämässä. Ja nuorellaparilla sitte niinku lokshti kohdalleen.»

»Kunnes Vares tuli mukaan kuvioon.» Matinlassi naputteli hampaitaan kynänterällä.

»Joo. Moilanen simahti aika äkkiä siihen pöytään ja silloin se Anita hyökkäs oitis Jussin kimppuun, haukka mikä haukka. Ei mennyt kun viis minuuttia ku ne jo imi toisiaan kuin juotikkaat. Taisi siinä Jussilta unohtua samalla koko varjostuskeikka-kin.»

»Se varjostettava pariskunta taisi häipyä paikalta ennenkuin tämä uusi tyyppi tunkeutui pöytään häiritsemään Vareksen ja hänen rouvansa intiimiä hetkeä?» Matinlassi piirsi otsa rypyssä paperille nuolia ja laatikoita.

»Joo. Häippäsivät omille teilleen siinä tuoksinsassa. Tuskin sille äijälle kuitenkaan juolahti mieleen poiketa TYKS:iin viemään tuoreelle äidille ruusupuskaa. Epäilen vahvasti.»

»Se on nyt sivuseikka. Palataan tähän uuteen kaveriin. Saitte hänestä jotenkin keikarimaisen vaikutelman, niinkö?»

»Joo. Kyllä tosiaan. Sillä oli valkoinen paita ja viininpunanen mirri kaulassa ja semmonen kiiltävä vaaleansininen silkkipuku. Koko äijä oli niinku joku naurettava pellesulhanen.»

»Mitä asiaa hänellä mahtoi olla Jussi Varekselle?»

»En tosiaan tiedä. Ne neuvotteli hetken hiukan sivummalla. Sitte Vares poikkesi nopeasti selittämään meille – siis mulle ja tälle rouvalle – että hän hoitaa pikaisesti yhden pikku kaupan pois kuvioista.»

»Olikohan se tulokas ostamassa vai myymässä?»

»Vaikee sanoa. Mutta oli se hieman. . . kumma tyyppi.»

»Miten niin?»

»Satuin vilkasemaan sitä silmiin. Jäi vähän sellainen vaikutelma, että kaveri oli napannut illan mitaan hiukan jotakin muutakin kun valtion viinaa. Aika pysähtynyt katse.»

»Ettekä ole nähnyt häntäkään aiemmin.»

»En.»

»Entä sitten?»

»Odoteltiin. . . siis tämän Anitan kanssa Jussia palaavaksi. Siinä taisi mennä puoli tuntia tai kolme varttia. Mä hain pariin otteeseen lisää juomaa. Sitte hän. . . siis tää rouva ehdotti jatkojärjestelyjä.» Alanen kohautti harteitaan. »Noh, mikäs mies mä olin semmosesta kieltäytymään.»

Matinlassi laski luurin. Hän nosti katseensa ja ravisti hitaasti päätään.

»Ilmoittivat juuri, että palolaitoksen sukeltajilla on alkanut ruokatauko.»

»Eikä. . . ei jälkeäkään. . .»

»Ei. Aurajoessa on melkoisen ovelia virtauksia. Viime heinäkuussa Aurasillalta hypännyt kaveri löydettiin vasta kuukautta myöhemmin ja ihan vahingossa. Sen löysi telakan luota varvin oma sukeltaja. Kalmo oli ajautunut kiinni yhteen pyöränrötisköön ja oli ensinäkemältä ihan kuin Eddy Merckx Merialpeilla.»

Matinlassi tajusi liian myöhään, ettei kevennykseksi tarkoitettu vitsi oikein toiminut. Alasen ilme oli sydäntäsärkevä jopa paatuneen poliisimiehenkin silmissä.

»Jussikin osallistui kerran kortteliajoihin. . .» Pastori Alanen pyyhkäisi silmäkulmaansa ja nyyhkäisi. »Vanhalla yksvaihteisella Tunturilla. . . ja ihan vaan kierroksen verran. Sai siitä vedosta just sakot maksuun.»

»No niin.» Rikosylikonstaapeli Matinlassi sulki kansionsa. »Tässä nyt kaikki tältä erää. Jos jotakin ilmenee puolin tai toisin, niin palataan asioihin. Niin! Mistähän minä voisin tavoittaa tämän autonkuljettaja Moilasen?»

»Se asuu vanhan äitinsä luona Pakalla. . . ja osoite on. . .» Alanen rypisti otsaansa. »Nyt välähti yks juttu! Moilanen sattuu olemaan tolkuissaan just silloin kun se lemmikinsininen mirriikeikari poikkesi siinä pöydässä sättäämässä. . . ja se taisi tuntea sen kaverin. Kun minä nyt saisin sen nimen mieleeni!»

»Yrittäkää pinnistää, tämä voi olla tärkeää.»

»Se oli kai joku Moilasan ravituttu. . . mutta nyt ei kyllä tule nimi millään mieleen.» Pastori Alanen ähki murheellisena. »Joku suuruudenhullu sättääjä. . . niin Moilanen sitä luonnehti. Perseherpes. Semmonen kaveri, että jos se joskus voittaa niin viinanotolla ei ole mitään tolkkua ja koko potti on tuhottava alta aikayksikön. Ja sitten taas pummail-

laan naama kalpeena tupakkaa ja yhtä pientä kaljaa.»

»Tuleeko se nimi mieleen?»

»Äähhh, ei. . . ei tule. . . teidän pitää kyllä kysyä Moilaselta jos ja kun saatte kaverin jostakin kiinni. Sorry.»

Rikosylikonstaapeli Matinlassi ja Pastori Alanen laskeutuivat poliisitalon aulaan. Pastorin päänsärky oli yltyvässä, hänen suunsa oli kuiva kuin koepaperi ja jossakin rintalastan takana pisti ikävästi.

»No niin, minä kiitän avusta. Kuten sanottu niin palataan asiaan tarpeen vaatiessa. . .» Poliisimies ojensi Alaselle ison kouransa.

Juuri samalla hetkellä isot pariovet rämähtivät auki ja aulaan ryntäsi vaalea, runsasmuotoinen naisihminen. Hänen oikea poskipäänsä oli tummansininen, toinen silmä melkein umpeen muurautunut, polvet ruhjeilla ja sukkahousuissa näyttävä silmäpaiko. Pastori Alaselta kesti viisi sekuntia ennenkuin hän tunnisti viime yön sydänkäpynsä, rouva Anita Kaakkurin. Tämä oli niin tohkeissaan, ettei kiinnittänyt aulassa seisoskeleviin miehiin mitään huomiota, vaan suuntasi suoraan päivystäjän tiskille.

»MINÄ HALUAN TEHDÄ RIKOSILMOITUKSEN!»
Naisen ääni leikkasi ilmaa.

Anita Kaakkurin uudenvuodenaamu oli ollut poikkeuksellisen karmea. Poliisien järjestämän kusiherä-

tyksen jälkeen hän oli ajanut taksilla kotiinsa, jossa oli jo odotellutkin raskaasti päihtynyt käytettyjen mersujen välitykseen erikoistunut toimitusjohtaja Kalervo Kaakkuri.

Mies oli kyselemättä vetänyt vaimoaan turpaan. Sitten hän oli yksikantaan ilmoittanut, että kaupungissa on nyt ainakin yksi pukki vähemmän! Kaakkuri oli ollut ajamassa Mikkelistä Turkuun päin, kun oli saanut Forssan jälkeen puhelun alati avuliaalta kaveriltaan ja liiketuttavaltaan Valpas Köklundilta. Tämä oli valistanut Kaakkuria, että »pikku-rouvaasi melkein jo pannaan Börssin loossissa, ja oikein amiraalin toimesta».

Kaakkuri oli korkannut samantien kossupullon, painanut tallan pohjaan ja pyytänyt Köklundia jäämään passiin. Kaakkuri oli puolisonsa kertoman mukaan ehtinyt Turkuun juuri ajoissa, parkkeerannut viissataseen SEL:lin kylmästi keskelle toria ja ennättänyt nähdä miten Börsistä tuli ulos juuri oikea miekkonen, joka erottui »kuin kruunukorkki pastasta». Kaakkuri oli vielä kehaissut murjotulle vaimolleen, että hän oli seurannut sitä saatanaan amiraalia Aurajoen rantaan, hoidellut sen autosta mukanaan tuomallaan taltalla ja polkaissut ruumiin kylmästi jortaniin. Tämän kerrottuaan Kaakkuri oli simahtanut ja vaimo oli ottanut samantien taksin poliisiasemalle.

Rikositylikonstaapeli Matinlassi ja Pastori Alanen vilkaisivat toisiaan Anita Kaakkurin lopetettua pit-

kän ja hyppelhtivän selostuksensa. Nainen istui voipuneena asiakastuolissa ja yritti nieleskellä päivystäjältä saamaansa särkylääkettä. Matinlassi ojensi niiskuttavalle rouvalle paperinenäliinan.

»Juttu alkaakin olla sitä myöten selvä». Matinlassi ojensi kätensä Alaselle toistamiseen.

»Niin kai. . . että Vareksenpojan viimonen vuodenvaihte. . . ja minkälaisen jutun takia.» Alanen loi uupuneeseen rouvaan paljonpuhuvan silmäyksen, kääntyi sitten kantapäillään ja asteli ulos räntäsateeseen.

Hannikaisen baari oli melkein poliisiaseman nurkalla. Pastori Alanen painui baariin horteessa kuin viluinen unissakävelijä. Hän pudisteli muutaman räntäleseeseen harteiltaan, vilkaisi ympärilleen ja näki ikkunapöydässä tutun hahmon. Seurassaan tällä oli heleästi kikattava tumma nainen, jolla oli hämmästyttävän lyhyt hame.

Pastori meni suoraan tiskille. Hän otti pullon Karhua, joi sen välittömästi seisaaltaan ja tilasi samantien toisen. Sitten mies marssi päättäväisesti ikkunapöytänsä.

»Pastori, terve mies! Istu kankuilles. Tässä on kuule Leila ja Leila hei – tässä on mun paras kavერიni, Johannes Alanen. Tunnettiin aikoinaan teologisen tyttöporukoissa paremmin nimellä Johannes Kastaja!» Vares näytti olevan nousukiidossa. »Leila, anna nyt tassua pastorisedälle!»

»Häivyit hiukan niinku ilmoittamatta viime yönä.» Pastori tokaisi seurattuaan hetken auvoisaa nuortaparia.

»Joo. Kun mä poikkesin tekeen hiukan bisnestä sen yhden Telmuksen kanssa, niin mä törmäsin samalla reissulla tähän Leilaan siellä Naulabaarin puolella. Ja se oli sitte niinku menoo se, yhteinen sävel ja silleen. Ollaan juuri heräilty tuolta Leilan kämpiltä. Se asuu tossa Sofiankadulla.»

Leila hymyili älyttömästi. Yö oli kaikesta päätellen ollut pitkä ja vivahteikas.

»Ahaa. . .» Pastori otti pitkän ryyppyn pullonsuusta. »Sulla on muuten aika komee asu päälläsi. Sopii helkkarin hienosti.» Alanen tarkasteli näkyä arvioivasti. »Ehkä hihat on vaan hiukan lyhyet.»

Jussi Vares naurahti messevästi, kohensi viinin-punaista mirriään ja oikoili vaaleansinisen, kiiltävän puvuntakkinsa käänteitä.

»Onhan tää tämmönen pellepuku, joo. Mutta ei semmosesta kaupasta voinut kieltäytyä, man! Tällä Telmuksella oli taskut täynnä viissatasia, väitti voittaneensa Metsämäessä veevitosesa neljäkytä tonnia, mutta ties mistä nyysittyjä ne hynät oli. Se häiskä nyt vaan halus päästä amiraaliksi amiraalin paikalle. Me käytiin vessassa vaihtamassa kuteita ja se tyyppi latoi mun kouraan neljä tonnia väliä – KUVITTELE! NELJÄ TUHATTA MARKKAA! Siis ihan pölvästi, taattua Kupittaaan kamaa. No, bisnes on bisnes. Ja sitte kun tää mooses kävelee kusiputkasta

ulos niin vastassa onkin jo Leila-tyttönen. Ja loppu onkin pelkkää nyyrikkiä!» Vares kilautti tuoppiaan Leilan kanssa, varasti tältä imevän pusun, pyyhkäisi kämmenselällä suupieltään ja käänsi sitten katseensa takaisin Pastori Alaseen.

»Johannes. Sä olet hiukan kalpeen näkönen. Tai si mennä koko yö rakettihommissa?»